

SPOROČILO ZA MEDIJE

**VOLITVE V DRŽAVNI ZBOR 2018: PARLAMENTARNE STRANKE
ZANESLJIVO, VELIKO NEGOTOVOSTI MED OSTALIMI STRANKAMI**

PREGLED RAZMERIJ MED STRANKAMI PRED PRIČETKOM URADNE KAMPANJE, Z NAPOVEDJO
UDELEŽBE, VERJETNOSTI USPEHA, KOMENTARJEM IN POZIVOM.

Rezultati raziskave Politikon, ki na velikih vzorcih spremlja volilni sentiment kažejo, da bodo bodoči parlament, navkljub velikemu številu novih strank in morebitnih povratnic, sestavljale bolj ali manj iste stranke kot v aktualnem sklicu. Trend podpore v aprilu kaže na občuten upad podpore Listi Marjana Šarca, medtem ko parlamentarne stranke ohranjajo ali povečujejo svojo prednost. Vseh sedem parlamentarnih strank ima stabilno podporo, ki narašča z verjetnostjo udeležbe volivcev, nasprotno pa velja za novince – pri večini je izražena podpora med predvidenimi udeleženci volitev nižja kot med vsemi anketiranci.

RAZISKAVA POLITIKON

V Valiconu izvajamo raziskavo Politikon od volitev 2014 dalje. Ključna prednost raziskave je velik vzorec in analiza prehodov med strankami na istih anketirancih. V času pred volitvami se Politikon izvaja kontinuirano, od zadnje izvedbe konec januarja, pa vse do volitev ter nekaj dni po volitvah. **Tako kot pretekla leta bomo tudi tokrat po volitvah analizirali prehode, ki se bodo zgodili v zadnjih dnevih.** Ravno to je odločilo volitve leta 2008 in 2011, kot kažejo trenutna razmerja, se utegne letos tak scenarij ponoviti.

KLJUČNA BO UDELEŽBA

Da bo »udeležba ključna« se morda sliši kot floskula, saj brez udeležbe ni volitev. A udeležba bo letos, za razliko od leta 2014, res za marsikoga odločilna. Razloga za to sta dva:

(1) **Udeležba bo višja kot na volitvah 2014.** Po trenutni oceni lahko na voliščih pričakujemo več kot milijon volivcev, **trenutna napoved volilne udeležbe je okoli 60%.** To je precej več kot leta 2014 (51,7%). To pomeni, da bo za vstop v parlament potrebno zbrati več kot 40.000 glasov (leta 2014 je bilo dovolj nekaj čez 35.000). **Ker se veliko strank trenutno nahaja blizu roba 4%, se lahko kar nekaj strank znajde zelo blizu, a na spodnji strani roba za vstop v parlament.**

(2) **Velika izenačenost na vrhu, ki se je sicer v aprilu iz treh skrčila na dve stranki, zelo spominja na leti 2008 in 2011,** še posebej na leto 2008, ko sta se za vrh borili isti stranki. Takrat je o zmagi odločalo 12.513 glasov. Naša »post-poll« analiza je takrat pokazala, da je v zadnjih dnevih prišlo do prehajanja volivcev na levi sredini h kasnejši zmagovalki, medtem ko to do takrat v anketah vodilni stranki, ni uspelo v takšni meri. **Odločalo in odločilo je torej nekaj tisoč volivcev, podoben scenarij razvoja dogodkov lahko pričakujemo tudi letos.**

STABILNOST PARLAMENTARNIH STRANK

Indeks podpore strankam med tistimi anketiranci, ki se bodo dokaj zanesljivo udeležili letošnjih volitev glede na vse anketirance, nazorno kaže, v čem leži prednost parlamentarnih strank. Prav pri vseh sedmih strankah je namreč odstotek podpore med udeleženci višji kot sicer, nasprotno pa velja za večino novih strank. **Parlamentarne stranke lahko torej na volitvah računajo na v povprečju blizu 30% višjo podporo, kot jim jo izmerijo ankete na vzorcu vseh volivcev, brez upoštevanje namere udeležbe.**

TABELA 1. Razlike v izraženi podpori med vsemi anketiranci in zanesljivimi udeleženci.

	Seštevek podpore med vsemi anketiranci	Seštevek podpore med zanesljivimi udeleženci	INDEKS GLEDE NA UDELEŽBO
Parlamentarne stranke (7 strank)	49,2%	63,4%	129
Neparlamentarne stranke (20 strank)	30,7%	28,0%	91

Ocena udeležbe je izračunana na podlagi kombinacije anketirančeve izjave o sicerjšnji udeležbi na parlamentarnih volitvah in ocene verjetnosti udeležbe na letošnjih volitvah.

Med parlamentarnimi strankami imajo najvišji indeks NSi (145), Stranka Alenke Bratušek (138) ter SMC (134). Med neparlamentarnimi strankami imajo indeks nad 100 naslednje stranke: LMŠ, ZL-DSD, LNBP, NLS, ZSI, GSN, SLOGA ter ZZD (odstotki pri navedenih, z izjemo LMŠ, ki ima indeks 105, so prenizki za navedbo konkretnega indeksa).

PODPORA STRANKAM IN NAPOVED USPEHA

Na podlagi izmerjene podpore v treh časovnih točkah, od začetka leta do predzadnjega tedna v aprilu, lahko glede na trend podpore ter ob upoštevanju indeksa podpore glede na udeležbo, **stranke razdelimo v tri skupine glede na predviden uspeh na volitvah.**

(1) **Stranke z visoko verjetnostjo uspeha**, kamor uvrščamo vse trenutne parlamentarne stranke in Listo Marjana Šarca. Te stranke se bodo skoraj zagotovo uvrstile v Državni zbor. Stranka Alenke Bratušek je sicer trenutno še pod pragom, a glede na trend in indeks predvidene udeležbe, ga utegne prestopiti že v maju. Listi Marjana Šarca je podpora sicer občutno upadla, a zaloge je še dovolj za vstop v parlament. **O zmagovalcu je nemogoče govoriti.** Če bodo ostala razmerja takšna, kot so sedaj, bodo **zmagovalca odločili zvesti in disciplinirani volivci**, ki bodo realizirali svojo namero udeležbe na eni, **ter taktični volivci**, ki bodo v zadnjih dnevih prehajali od svoje iskrene izbire k enemu ali drugemu kandidatu za zmago (ali za vstop v parlament), na drugi strani. **Vpliv TV soočenj ter drugih oblik mobilizacije volivcev, pa tudi objav rezultatov javnomnenjskih raziskav, bo precej večji kot je bil leta 2014 in podobno odločilen, kot je bil v letih 2008 in 2011.** Kot vodilna družba za javnomnenjske raziskave v Sloveniji zato pozivamo vse vpletene k upoštevanju vsaj minimalnih strokovnih meril in standardov pri objavi javnomnenjskih raziskav v času pred volitvami,

še posebej, če bodo te kriterij pri izbiri udeležencev TV soočeni, saj to predstavlja neposreden vpliv na rezultat volitev.

(2) **Stranke z manjšo verjetnostjo uspeha, a z možnostjo presenečenja**, kamor uvrščamo pet »starih« in štiri nove stranke, to so SNS, ZL-DSD, PS, SLS in PIRATI kot »stare« stranke, ter LNBP, ZELENI-LAČ, ZD in DD, kot nove stranke. **Te stranke so trenutno precej oddaljene od praga za vstop, a ne toliko, da se te razdalje ne bi dalo premostiti** z učinkovito kampanjo, dobrimi nastopi na TV soočenjih ali celo dobro odmerjeno predvolilno PR potezo. **Vse od naštetih imajo potencial za tovrstni preboj, a uspelo bo kvečjemu eni od njih.** Največja ovira oz. »nevarnost« za te stranke sta selektivna medijska pozornost ter verjetnost taktičnega odliva volivcev k eni od strank iz zgornje skupine. **Poseben primer v tej skupini je stranka PS – v primeru, da bi kot nosilec liste ali kot glavni predstavnik te stranke nastopil Zoran Janković, bo ta stranka skoraj zagotovo prestopila prag ali posegla celo višje.** Zelo veliko bo pri tem odvisno od odziva neposredno konkurenčnih strank, kot so SD, LMŠ in SAB, pa tudi SMC in DeSUS. Predvsem Lista Marjana Šarca bi lahko utrpela večji odliv podpornikov, saj so njeni podporniki danes v veliki meri nekdanji podporniki Zorana Jankovića iz leta 2011.

(3) **Stranke z zelo nizko verjetnostjo uspeha**, kamor uvrščamo vse ostale stranke, ki so najavile svojo kandidaturo oziroma namero nastopa na volitvah (osem strank, ki so že bile vključene v aprilsko meritev, ter še vsaj pet strank, ki so najavile namero nastopa tekom meseca aprila). Gre za stranke, ki so že **bolj oddaljene od praga za vstop, hkrati pa imajo veliko konkurenco** v predhodni ali zgornji skupini, zato bodo v tem primeru morebitni preboji res veliko presenečenje. Gre za **stranke, ki so se v predvolilni boj verjetno vključile prepozno.**

TABELA 2. Izmerjena podpora strankam v treh obdobjih. Rezultati prikazujejo podporo med udeleženci volitev. Prikazani so rezultati za stranke s podporo 1% ali več, seštevek je 100%.

	JAN - FEB (n=4.158)	MAREC (n=2.963)	APRIL (n = 2.187)	Uvrščeni v DZ (ocena mandatov)
SD	20,7%	16,8%	18,0%	21
SDS	16,9%	17,9%	17,1%	19
LMŠ	15,4%	15,9%	11,5%	13
SMC	7,2%	8,8%	10,0%	11
LEVICA	6,3%	6,7%	8,2%	9
NSi	7,1%	7,8%	7,2%	8
DeSUS	5,2%	5,2%	5,2%	6
SAB	2,2%	2,3%	3,5%	Stranke z izmerjeno podporo 1% ali manj v mesecu aprilu (v vrstnem redu glede na rezultat): ReSET, ZSI, GSN, SLOGA, LDS,
SNS	1,5%	1,6%	2,1%	
ZL-DSD	4,1%	3,1%	2,1%	
PS	2,2%	2,2%	2,0%	
SLS	2,0%	2,0%	1,9%	
LNBP	0,5%	1,0%	1,6%	

ZELENI-LAČ	1,8%	1,0%	1,5%	SOLIDARNOST, DSNDV, ZZD.
ZD (NLS+GOD)	1,7%	1,3%	1,4%	
PIRATI	1,5%	1,1%	1,3%	
DD	2,2%	2,0%	1,2%	

###

Navajanje vira

Pri navajanju vira prosim navedite (priporočena oblika navajanja vira):

»Vir: Raziskava POLITIKON, Valicon 2018.«

###

Metodološki podatki

Raziskava je bila izvedena v okviru spletnega panela anketirancev Jazvem.si. Spletni panel Jazvem.si je največji spletni panel anketirancev v Sloveniji, katerega tri četrtine članov je bilo rekrutiranih s pomočjo verjetnostnega vzorčenja. Rezultati so reprezentativni za slovensko spletno populacijo od 18 do 75 let, po spolu, starosti, izobrazbi in regiji na ravni tipa naselja, ter glede na razhajanja v napovedi rezultata in dejanskim rezultatom za volitve 2014 in 2017.

Čas anketiranja in skupni vzorec:

JAN-FEB: 26.1. – 5.2.; n=7.064.

MAREC: 7.3. – 3.4.; n=5.086.

APRIL: 4.4. – 22.4.; n=3.690.

###

O družbi Valicon

Valicon je ena od vodilnih družb za trženjsko svetovanje in raziskave ter javnomnenjske raziskave na območju jugovzhodne Evrope. Valicon je specializiran za majhne trge, naročniku prilagojene rešitve, napredno metodologijo in poglobljen vpogled v naročnikovo področje delovanja. Osnovna dejavnost družbe je trženjsko svetovanje na podlagi trženjskih raziskav. Valicon svojim naročnikom nudi svoje storitve na celotnem območju nekdanje Jugoslavije, preko izbranih partnerjev pa tudi v drugih državah Evrope.

###

Več informacij

Valicon d.o.o., Kopitarjeva 2, Ljubljana

T. 01/ 420 49 00, 01/ 420 49 53 (Andraž Zorko, partner)

E. pr@valicon.net

W. www.valicon.net

TW. @valicongroup
